

PIXI OG INTRODUKTION TIL TEMA:

Dagplejernes faglige sprog som redskab til stilladsering af børns leg

Forskningsprojektet 'Leg i dagplejen - leg som en måde at blive til på'

UC SYD Forskning for FOA; foråret 2021

FOA

Dagplejernes brug af talesprog i forbindelse med deres pædagogiske praksis - med særligt fokus på stilladsering af barnets og børnenes leg.

Introduktion

Et af de temaer, der træder frem af datamaterialet i FOA-forskningsprojektet 'Leg i dagplejen', omhandler dagplejernes brug af talesprog i forbindelse med deres pædagogiske praksis, i dette projekt med særligt fokus på stilladsering af barnets og børnenes leg. Temaet kan beskrives ved hjælp af et todelt perspektiv:

- Dagplejerens faglige sprog i praksis
- Dagplejerens faglige sprog om praksis

Dagplejerens faglige sprog i praksis

Dagplejeren anvender talesproget i praksis i forskellige legesituationer og med tilsvarende forskellige intentioner. Hun handler gennem sproget, hun udfører pædagogiske sproghandlinger. Nogle gange går hun med i legen og bruger sproget dialogisk støttende, andre gange stilladserer hun legen fra sidelinjen/ved siden af legen.

Projektets observationer af børn og voksne i dagplejens legestuekontekster har vist, at denne brug af sproget typisk indgår som en helt naturlig del i dagplejerens deltagelse i og stilladsering af barnets legeaktiviteter. Den foregår ofte spontant og intuitivt, uden at dagplejeren nødvendigvis og tilsyneladende tænker nærmere over det.

Dagplejerens faglige sprog om praksis

Dagplejerens faglige sprog om praksis betegner dagplejerens italesættelse af praksis, herunder hendes italesættelse af refleksioner over praksis. Denne del af dagplejerens faglige sprog spænder over faglige begreber og forståelser. Fx hendes forståelse af – og italesættelse af – hvad leg er, og hvordan denne kan stilladseres mest hensigtsmæssigt og kvalificeret.

En analyse af de fokusgrubeinterviews, der er gennemført med dagplejerne, viser her nogle tendenser. Dagplejernes faglige sprog om praksis kan anses for at være betinget, dels af dagplejernes grad af formel uddannelse, dels af gruppesammensætningen i praksisfællesskabet samt den enkelte dagplejers (privat)personlige indstilling, erfaringer og holdninger.

Dagplejerens sprog og stilladsering

Italesættelse af og italesat refleksion over praksis kan medvirke til at kvalificere praksis. Når dagplejeren stilladserer legen fra sidelinjen, kan hun bevidst positionere sig skiftende mellem at gå hhv. bag ved og ved siden af børnene, samt blive hhv. uden for eller gå ind i legen.

Med stilladserende sproghandlinger (sprog i praksis) kan hun dels støtte det enkelte barn, dels understøtte og forstærke legens sociale element og potentiale. Alt imens hun balancerer imellem på den ene side ikke at ville forpurre børnenes initiativer og på den anden side den bevidste og fagligt intentionelle stilladsering.

Sproget

Med forskningsprojektets primære fokus på dagplejernes stilladsering af børnenes leg peger analyserne af data fra projektet på forslag til, hvordan dagplejerne som fagpersoner selv (også) kan stilladseres, med udvikling og kvalificering af praksis for øje.

En vigtig detalje er her, at dagplejerens faglige sprog og viden ikke bør bero på den enkelte (privatpraktiserende) dagplejer, men i stedet kvalificeres gennem fælles refleksion i praksisfællesskabet. Anbefalingen vil her være at se legestuens praksisfællesskaber som professionelle læringsfællesskaber, der bevidst og målrettet arbejder med deres praksisudvikling og -læring. En praksisudvikling, der naturligvis primært er centreret omkring kerneopgaven: børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Italesættelse af og italesat refleksion over praksis kan medvirke til at kvalificere praksis. Når dagplejeren stilladserer legen fra sidelinjen, kan hun bevidst positionere sig skiftende mellem at gå hhv. bag ved og ved siden af børnene, samt blive hhv. uden for eller gå ind i legen. Med stilladserende sproghandlinger (sprog i praksis) kan hun dels støtte det enkelte barn, dels understøtte og forstærke legens sociale element og potentiale. Alt imens hun balancerer imellem på den ene side ikke at ville forpurre børnenes initiativer og på den anden side den bevidste og fagligt intentionelle stilladsering.

Med forskningsprojektets primære fokus på dagplejernes stilladsering af børnenes leg peger analyserne af data fra projektet på forslag til, hvordan dagplejerne som fagpersoner selv (også) kan stilladseres, med udvikling og kvalificering af praksis for øje. En vigtig detalje er her, at dagplejerens faglige sprog og viden ikke bør bero på den enkelte (privatpraktiserende) dagplejer, men i stedet kvalificeres gennem fælles refleksion i praksisfællesskabet.

Forskningsartiklen uddyber og giver eksempler

I den uddybende forskningsartikel med samme titel som nærværende pixi udgave forklares de to perspektiver indledningsvist kort hver for sig. Dernæst uddybes begge perspektiver i forhold til henholdsvis et børneperspektiv og et dagplejeperspektiv. Sidst, men ikke mindst præsenterer artiklen potentielle udviklingsmuligheder i forhold til de to perspektiver med afsæt i to konkrete eksempler fra datamaterialet.

Anbefalinger

Anbefalingen vil her være at se legestuens praksisfællesskaber som professionelle læringsfællesskaber, der bevidst og målrettet arbejder med deres praksisudvikling og -læring. En praksisudvikling, der naturligvis primært er centreret omkring kerneopgaven: børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I den uddybende forskningsartikel med samme titel som nærværende pixi udgave forklares de to perspektiver indledningsvist kort hver for sig. Dernæst uddybes begge perspektiver i forhold til henholdsvis et børneperspektiv og et dagplejeperspektiv. Sidst, men ikke mindst præsenterer artiklen potentielle udviklingsmuligheder i forhold til de to perspektiver med afsæt i to konkrete eksempler fra datamaterialet.

UC SYD forskning for FOA

Foråret 2021

Forskningsprojektet 'Leg i dagplejen - Leg som en måde at blive til på'

Find baggrundsartikel og den animerede video til materialet på

<https://www.ucsyd.dk/forskning/leg-og-legekultur-i-dagtilbud>

<https://www.foa.dk/forbund/temaer/p-aa/styrket-paedagogisk-laereplan>

Kontakt

Lisbet Baad Pedersen

Efter- og videreuddannelsen

7266 5417 | libp@ucsyd.dk

UC SYD

Degnevej 16

6705 Esbjerg Ø

ucsyd.dk/forskning